

втручання в діяльність об'єкта нагляду); надання допомоги піднаглядному об'єкту у поновленні законності й дисципліни; встановлення причин і умов, які сприяють порушенню вимог правових норм; вжиття заходів щодо притягнення винних осіб до юридичної відповідальності. Під час здійснення нагляду органами Національної поліції за дотриманням правил дозвільної системи поліцейськими виявляються й усуваються недоліки у функціонуванні підконтрольних об'єктів, припиняються порушення встановлених правил, виявляються причини і умови, які їм сприяють. Характеризуючи нагляд органів Національної поліції за об'єктами дозвільної системи, необхідно виходити з того, що він включає в себе як перевірки таких об'єктів, так і інформаційно-аналітичну роботу щодо вивчення і оцінки стану справ на цих об'єктах, а також вжиття заходів щодо попередження і виявлення порушень відповідних правил, їх усунення та покарання винних. За сферою здійснення цей нагляд є зовнішнім, тобто поширюється на об'єкти незалежно від їх відомчого підпорядкування. Натомість вищі територіальні органи поліції здійснюють нагляд за діяльністю нижчих підрозділів, тобто забезпечують внутрішньосистемний нагляд, характерний для будь-якої системи управління [8, с. 277].

Отже, під контрольно-наглядовою діяльністю органів Національної поліції слід розуміти урегульовану нормами адміністративно-процесуального права діяльність органів Національної поліції, спрямовану на реалізацію норм адміністративного матеріального права, а також матеріально-правових норм інших галузей права у процесі вирішення конкретних справ (контрольно-наглядових) щодо забезпечення прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

Список використаної літератури

1. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: навч. посіб. Київ: Атіка, 2007. 624 с.
2. Тихомиров Ю. А. Административное право и процесс: полный курс. Москва: Издательство г-на Тихомирова М.Ю., 2001. 433 с.
3. Шестак В. С. Державний контроль в сучасній Україні (загальнотеоретичні питання): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2002. 19 с.
4. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007р. № 877-V. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/>
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/580-19>
6. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади: дис.... доктора юрид. наук: 12.00.07. Київ, 1999. 390 с.
7. Бахрах Д. Н. Важные вопросы науки административного права. *Государство и право*. 1993. № 2. С. 32-43.
8. Ярмак Х. П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні: дис.... доктора юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2007. 438 с.

О. Jafarova

CONTROL AND SUPERVISORY AUTHORITIES OF NATIONAL POLICE ORGANS: CONCEPT AND ESSENCE

The thesis focuses on the comparative analysis of the concepts of control and supervision in the projection of control and supervisory powers and control and supervision activities of the National Police. The stages of the control procedures of the bodies of the National Police are covered. The definition of control and supervision of the activities of the National Police is given.

Keywords: control, supervision, control and supervision activities, bodies of the National Police of Ukraine, stages of the procedure of control of the bodies of the National Police.

УДК 351.741(477)

Бугайчук К. Л.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У тезах розглянуто окремі положення Закону України «Про Національну поліцію» (ч. 2, ст. 48, чч. 4, 6 ст. 59 та п. 1 ч. 1 ст. 67). Подано пропозиції щодо вдосконалення

формулювання цих положень.

Ключові слова: національна поліція, правовий статус працівника національної поліції, Закону України «Про Національну поліцію».

Набуття чинності Законом України «Про Національну поліцію» спричинило вжиття системних заходів із реформування усієї правоохоронної системи нашої держави. Зрозуміло, що першочерговим кроком мало стати чітке визначення правового статусу поліцейського, його прав, обов'язків, соціального та правового захисту, оскільки без встановлення вищевикладених правил та постулатів неможливо здійснювати подальше удосконалення інших нормативних актів у сфері забезпечення прав і свобод громадян, публічної безпеки та порядку, боротьби із злочинністю.

Водночас уже протягом 4 років статус поліцейських, які відряджені для подальшого проходження служби в інших органах, підприємствах та установах, залишається непрозорим та таким, що потребує вдосконалення. Йдеться, насамперед, про осіб, які мають спеціальні звання поліції та проходять службу в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, а також курсантів та слухачів цих закладів.

Така ситуація породжує численну кількість бюрократичних перепон для зазначених працівників, у т.ч. в частині отримання спеціальних звань, звільнення та виходу на пенсію, участі в соціальних програмах тощо.

Враховуючи висловлені проблеми, пропонуємо здійснити удосконалення положень чинного Закону України «Про Національну поліцію» [1], які застосовуються в питаннях регулювання проходження служби поліцейськими.

Насамперед, слід визнати поліцейськими осіб, які відряджені для проходження служби в інші органи, підприємства, установи, організації, на підставі чого потрібно викласти зміст статті 17 закону України «Про Національну поліцію» наступним чином: «Поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах в органах та підрозділах Національної поліції, зарахований до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських на посаду курсанта, слухача денної форми навчання або є відрядженим для проходження служби у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання і якому присвоєно спеціальне звання поліції».

Вважаємо, що існує потреба у вдосконаленні статті 48 закону України «Про Національну поліцію». Так, відповідно до частини 2 статті 48 закону України «Про Національну поліцію» накази про зарахування поліцейських курсантами, слухачами денної форми навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, є підставою для звільнення таких осіб зі штатних посад, які вони обіймають в органах (закладах, установах) поліції [1].

З метою залишення на службі поліцейських, які направлені на денну форму навчання в статусі курсантів, слухачів, ад'юнктів, докторантів пропонуємо змінити частину 2 статті 48 Закону України «Про Національну поліцію» та викласти її у такій редакції: «Накази про зарахування поліцейських курсантами, слухачами денної форми навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, є підставою для звільнення таких осіб зі штатних посад, які вони обіймають в органах (закладах, установах) поліції, із залишенням на службі в поліції та з подальшим направленням на навчання до таких закладів».

Потребує оптимізації частина 4 статті 59 Закону України «Про Національну поліцію», згідно з якою видавати накази з особового складу можуть керівники органів, підрозділів, закладів та установ поліції відповідно до повноважень, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами та номенклатурою посад, затвердженою Міністерством внутрішніх справ України [1].

Враховуючи те, що заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання відносяться до системи МВС України, така норма позбавляє ректорів цих закладів права

видавати накази з особового складу, який має звання поліцейських. Ця ситуація фактично нівелює здійснення належного управління, позбавляє керівний склад розпорядчих повноважень у галузі роботи з кадрами, внаслідок чого втрачаються додаткові важелі для стимулювання роботи підлеглих та підвищення їх професійної мотивації.

Вимагає удосконалення зміст частини 6 статті 59 в частині уточнення формулювання «слухачі (ад'юнкти, докторанти)» та узгодження її змісту із законом України «Про вищу освіту».

Так, статтею 61 Закону України «Про вищу освіту» надано наступні визначення здобувачів вищої освіти:

- «особа, яка в установленому порядку зарахована до вищого військового навчального закладу (закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання) з метою здобуття вищої освіти і має військове звання офіцерського складу або відповідне спеціальне звання середнього чи старшого начальницького складу, має статус слухача вищого військового навчального закладу (закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання)» (абз. 2 п. 2) ч. 2 Закону);

- ад'юнкт – особа, зарахована до вищого військового навчального закладу (закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання) для здобуття ступеня доктора філософії (п. 4) ч. 2 Закону);

- докторант – особа, зарахована або прикріплена до закладу вищої освіти (наукової установи) для здобуття ступеня доктора наук (п. 5) ч. 2 Закону) [2].

Отже, можна зробити висновок, що ад'юнкти та докторанти не підпадають під категорію «слухач вищого військового навчального закладу (закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання)», але відносяться до здобувачів вищої освіти нарівні зі слухачами. Крім того вважаємо, що до складу зазначеної категорії доречно також включити магістрів.

Виходячи з вищезазначеного, пропонуємо ч. 6 ст. 59 Закону України «Про Національну поліцію» викласти в наступній редакції: «Поліцейські, у тому числі слухачі (магістри, ад'юнкти, докторанти) та курсанти закладів вищої освіти із специфічними умовами, що здійснюють підготовку поліцейських, які перебувають на військовому обліку військовозобов'язаних, на час служби в поліції знімаються з такого обліку і перебувають у кадрах поліції. Поліцейським призовного віку на весь період їх служби в поліції надається відстрочка від призову на строкову службу».

Нарешті, вважаємо, що потребує удосконалення пункт 1 частини 1 статті 67, згідно з яким зарахування поліцейських наказами з особового складу в розпорядження органів поліції для подальшого проходження служби під керівництвом посадових осіб, уповноважених призначати на посади поліцейських, допускається у разі звільнення поліцейського з посади у зв'язку з виконанням дисциплінарного стягнення або виконанням висновку поліцейської комісії про невідповідність займаній посаді.

Підкреслимо, що згідно із статтею 51 закону України «Про Національну поліцію» основними повноваженнями поліцейської комісії є:

- проведення відбору (конкурсу) на службу в органи (заклади, установи) поліції, крім прийому на навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських;

- проведення конкурсу для призначення на вакантну посаду [1].

Отже поліцейська комісія не здійснює повноважень щодо встановлення факту невідповідності працівника займаній посаді. Ці обов'язки є предметом діяльності атестаційних комісій.

Згідно із нормами Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських, затвердженою наказом МВС України від 17.11.2015 № 1465 воно проводиться:

- 1) при призначенні на вищу посаду, якщо заміщення цієї посади здійснюється без проведення конкурсу;

- 2) для вирішення питання про переміщення на нижчу посаду через службу

невідповідність;

3) для вирішення питання про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність [3].

Атестування проводиться атестаційними комісіями органів (закладів, установ) поліції, що створюються їх керівниками.

Тому, на підставі вищевикладеного, пропонуємо пункт 1 частини 1 статті 67 закону України «Про Національну поліцію» викласти наступним чином: «Зарахування поліцейських наказами з особового складу в розпорядження органів поліції... допускається у разі: 1) звільнення поліцейського з посади у зв'язку з виконанням дисциплінарного стягнення або виконанням висновку атестаційної комісії про невідповідність обійманій посаді, якщо до кінця визначеного строку виконання дисциплінарного стягнення або протягом десяти днів з дня ухвалення висновку про службову невідповідність не вирішено питання про подальше проходження ним служби».

Список використаної літератури

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n613> (дата звернення 29.03.2019).

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 29.03.2019).

3. Про затвердження Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських: Наказ МВС України від 17.11.2015 р. № 1465. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1445-15> (дата звернення 29.03.2019).

K. Bugaichuk

ISSUES OF IMPROVING THE LEGAL STATUS OF NATIONAL POLICE OFFICERS OF UKRAINE

Some provisions of the Law of Ukraine «On National Police» (Part 2, Article 48, Articles 4, 6, Article 59 and Clause 1 Part 1, Article 67) are considered. Suggestions are given to improve the wording of these provisions.

Keywords: national police, legal status of a national police officer, Law of Ukraine «On National Police».

УДК 351.741(477)

Буга В. В., Турбін Д. О.

ЩОДО АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

В тезах висвітлено та проведено аналіз окремих проблем, які виникли на шляху реформування Національної поліції України. Виявлено причини деяких проблем та, зокрема, висловлено пропозиції щодо їх вирішення. Наголошується на доцільності запровадження досвіду європейських країн в підготовці українських поліцейських та поверненні довіри до правоохоронної системи та співробітників поліції.

Ключові слова: Національна поліція України, реформування, правоохоронна система України, дисциплінарні провадження, застосування вогнепальної зброї, взаємодія між структурними підрозділами, довіра до поліції.

Актуальною залишається проблема дослідження проблем, які існують в Національній поліції України. Це необхідно для подальшого реформування Національної поліції, тому що сучасний стан поліції не відповідає європейським стандартам та сучасним вимогам до цього органу влади.

Національна поліція України, як центральний орган виконавчої влади, завжди знаходиться в центрі уваги суспільства. Реформування правоохоронної системи України, що триває нині, покликане змінити репресивну модель правоохоронної системи, лібералізувати її. Нова, демократична Національна поліція, згідно з чинним законодавством, покликана на захист прав, свобод і законних інтересів громадян, забезпечення публічної безпеки і порядку, надання послуг в правоохоронній сфері.